

Cēsu muzejā atklās Latvijā vēl nebijušu izstādi

Cēsu Vēstures un mākslas muzejā no 2.oktobra būs skatāma izstāde “Zili baltās pasaules valdzinājums. Angļu dekolētais fajanss Latvijas muzejos un privātkolekcijās. (18. – 21.gadsimts)”, kas tapusi sadarbībā ar mākslas zinātniekiem Daini Bruģi un Inu Līni. Šī ir pirmā izstāde Latvijā, kura apkopojusi Latvijas muzejos un privātkolekcijās esošos angļu dekolētā fajansa izcilākos paraugus.

Izstāde stāsta par nozīmīgu britu lietišķās mākslas jomu – dekolēto keramiku, kura 19.gadsimtā izvērtās par gigantisku industriju un vienu no nozīmīgākām šīs valsts eksporta nozarēm. Izstādē atklātas nozīmīgas ar britu dekolēto keramiku saistītās tēmas – sākot ar minētā apdares veida priekšvēsturi un aizsākumiem Anglijā, dekolēšanas tehnoloģiju un dekolēto trauku ražošanas attīstību, un beidzot ar šo trauku formu un motīvu daudzveidību, to zīmju skaidrojumiem, nozares ietekmi uz citu Eiropas zemju keramiku un vēl šodien vērojamajām izpausmēm pasaules dizainā un popkultūrā. Īpaši nozīmīgi ir senāko periodu priekšmeti, kuru dekorā izmantoti reti sastopami dekoratīvie motīvi, kā arī tie, kuri jau vēsturiski bijuši saistīti ar Latviju.

Latvijas pilīs un kungu mājās Angļu dekolētā keramika plaši izmantota jau kopš 19.gadsimta pirmās puses, savukārt gadsimta otrajā pusē un 20.gadsimta sākumā tā iekaroja savu vietu arī pilsētnieku ikdienā un turīgāku zemnieku mājās.

Lai radītu iespējami plašu priekšstatu par visiem šīs lietišķās mākslas nozares

aspektiem, izstādē aicināti piedalīties Latvijas muzeji un privātkolekcionāri. Tās kodolu veido izstādes idejas autora un iekārtotāja, mākslas zinātnieka Daiņa Bruģa privātkolekcija, kuru papildina Agritas Tipānes kolekcijas priekšmeti. Savukārt, dekolētā fajansa izplatību Latvijā uzskatāmi parāda 18 muzeju dalība izstādē no dažādiem Latvijas reģioniem (Rundāles pils muzejs, Tukuma muzejs, Mākslas muzejs Rīgas Birža, Rīgas Jūgendstila muzejs u.c.). Jau izstādes veidošanas procesā, kā negaidīts pārsteigums, atklājās un izstādē būs skatāmi arī cēsnieku Rozenbergu ģimenē glabātie dekolētie fajansi, no kuriem senākie datējami jau ar 19.gadsimta vidu.

Izstāde iekārtota Cēsu Vēstures un mākslas muzeja, Cēsu Jaunās pils Bēniņu zālē. Izstāde skatāma līdz 2022.gada 30.septembrim.